

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer mr. L.F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum: 21 oktober 2017

Betreft: compensatieregeling voor vrouwelijke zelfstandigen die zijn bevallen tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 (*Kamerstukken* 2017/18 II 30420 nr. 260)

Geachte heer Asscher,

Bij brief van 17 oktober 2017 informeerde u de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over uw voornemen bij ministeriële regeling een compensatieregeling te treffen voor vrouwelijke zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen.

De Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann (VVR), de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann (PPF) en de FNV zijn blij dat u als Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid alsnog een regeling wilt treffen. De eerste kinderen van de destijds zelfstandig of meewerkende vrouwen zonder zwangerschapsuitkering hebben de basisschool inmiddels verlaten. De organisaties zijn ook verheugd dat de compensatieregeling betrekking heeft op alle vrouwen die in dezelfde positie zaten als de drie vrouwen, wier hoger beroep op 27 juli 2017 door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) in de tussenuitspraak is gehonoreerd.

Uw brief geeft echter aanleiding om aandacht te vragen voor een aantal aspecten die naar de mening van de drie organisaties die de betrokken vrouwen bijstaan onderbelicht blijven en onterecht uit het oog dreigen te worden verloren.

Het moet ons daarbij van het hart dat in uw brief van 17 oktober 2017 feitelijke onjuistheden staan. Onjuist is dat de Hoge Raad en de CRvB in 2011 het standpunt van de Staat hebben onderschreven dat de betreffende bepaling in het VN-Vrouwenverdrag niet van toepassing is op zelfstandigen. De Hoge Raad heeft destijds slechts een oordeel gegeven over de rechtstreekse werking van de verdragsbepaling. De CRvB sloot zich bij dat standpunt aan.

Wij willen voorts in herinnering brengen dat het toezichthoudend comité voor het VN-Vrouwenverdrag, het CEDAW, in de individuele klachtprocedure van de procederende vrouwen de Staat heeft aanbevolen de individuele klaagsters in financiële zin schadeloos te stellen voor hun verlies aan inkomens tijdens het zwangerschapsverlof (to provide reparation, including appropriate monetary compensation for the loss of maternity benefits). Daarnaast is door het CEDAW in het algemeen vastgesteld dat aan vrouwelijke zelfstandigen die in de periode van 1 augustus 2004 tot 4 juni 2008 een kind hebben gekregen geen compensatie is geboden voor de intrekking van de zwangerschapsuitkering. De staat werd daarom uitgenodigd om ook de situatie van deze vrouwen te adresseren ofwel in ogenschouw te nemen en te repareren (to address and redress the situation).

VVR, PPF en FNV kunnen zich op zich vinden in een vereenvoudigde regeling vanwege uitvoerbaarheid (en uitvoeringskosten).

Hoewel de exacte voorwaarden voor de regeling nog niet bekend zijn brengen wij op voorhand de volgende punten onder uw aandacht.

1) Er zal "desgevraagd een compensatie wordt geboden". Graag vernemen wij hoe het Ministerie de regeling onder de aandacht gaat brengen van alle mogelijke betrokkenen. Is het Ministerie voornemens in een publiekscampagne betrokken vrouwen (volgens het Nieuwsbericht maximaal 20.000) te informeren over hun aanspraken?

Ook zou kunnen worden overwogen de SVB, die immers vanwege de uitvoering van de kinderbijslag over contactgegevens van alle ouders van kinderen geboren in de betreffende periode beschikt, hierin een rol te geven.

2) Een termijn van drie maanden na publicatie van de regeling is in ieder geval te kort. Voor de regeling uitbetaling van schadeloosstelling wegens in verband met arbeidsongeschiktheid niet opgebouwde vakantiedagen is destijds een veel langere periode in acht genomen. Een periode van een jaar zou dan ook meer voor de hand liggen.

3) De afbakening van de periode (zelfstandig werkende moeders van kinderen geboren tussen **7 mei 2005** en 4 juni 2008) is te beperkt. CEDAW spreekt over de gehele periode van **1 augustus 2004** tot 4 juni 2008. Bij het Meldpunt van FNV Vrouw, bij FNV Zelfstandigen en bij Clara Wichmann komen diverse meldingen binnen van vrouwen met kinderen geboren tussen 1 augustus 2004 en 7 mei 2005 die destijds om uiteenlopende redenen geen zwangerschapsuitkering hebben genoten. Door 7 mei 2005 als 'startdatum' te nemen wordt weliswaar rekening gehouden met de overgangsregeling van 40 weken na het in werking treden van de Wet Einde Toegang WAZ, bedoeld voor de vrouwen die al zwanger waren op 1 augustus 2004 en waarvan het risico dus al ingetreden was. Die overgangsregeling was echter niet bij iedereen bekend en regelmatig wordt het UWV genoemd als instantie die meldde dat er geen uitkeringsrecht meer was. Zelfs komen meldingen van vrouwen die op of vlak na de invoeringsdatum van de ZEZ-uitkering bevallen zijn te horen kregen dat ze niet in aanmerking kwamen. Op dit moment adviseert het Meldpunt (en de andere organisaties) deze vrouwen om alsnog een WAZ-of ZEZ-uitkering aan te vragen. Het zou de uitvoering door het UWV en de voorlichting over de compensatieregeling echter wel gemakkelijker maken als de compensatieregeling zou gaan gelden voor alle zelfstandigen en meewerkende vrouwen die tussen 1 augustus 2004 en 4 juni 2008 wel een kind maar geen zwangerschapsuitkering hebben gekregen.

4) Tot slot zijn wij van mening dat aan de zes vrouwen die de moed niet hebben opgegeven in deze 'langlopende kwestie' en die bleven geloven in het belang van het VN-Vrouwenverdrag voor de Nederlandse rechtsorde extra aandacht zou moeten worden besteed. CEDAW beveelt aan de schade van de zes klaagsters volledig te herstellen. Dat onderscheid wordt door u nu niet gehonoreerd.

Vanzelfsprekend zijn wij indien nodig bereid tot een nadere toelichting en/of tot nader overleg om tot praktische afspraken te komen.

Namens de Vereniging voor Vrouw en Recht Clara Wichmann,
de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann en de FNV,

Hoogachtend,

J. Swiebel
voorzitter VVR
Postbus 778
2300 AT Leiden
email: info@vrouwenrecht.nl